

Posouzení rigorózní práce Ing. Mgr. Martina Pospíchala na téma „Psychická zátěž vrcholových manažerů – strategie zvládnání stresu“

Rigorózní práce je zaměřena na poměrně tradiční téma psychické zátěže u manažerů s tím, že předmětem badatelského zájmu jsou vrcholoví manažeři v oblasti IT technologií. Centrálním námětem jsou strategie používané při zvládnání stresu souvisejícího s výkonem manažerské pozice. Práce má aplikovaný charakter, vycházející z empirického šetření, jemuž předchází kapitoly obecnějšího zaměření, které vytvářejí potřebné poznatkové zázemí.

Práce sestává z pěti kapitol, z nichž první dvě jsou věnovány tématům, která jsou z hlediska zaměření rigorózní práce klíčová. Jsou to problematika psychické zátěže a pozice vrcholového manažera v souvislosti s nároky a s důsledky spojenými s výkonem této pozice. V první kapitole se nachází terminologické vymezení vztahující se k psychické zátěži, stresu, způsobům zvládnání stresu a pokus o komplexní pohled na osobnost v psychické zátěži. Ústředním tématem druhé kapitoly je pozice manažera v kontextu managementu organizace, v návaznosti na manažerské kompetence, specifika managementu v nadnárodních společnostech a v souvislosti s kategorizací psychické zátěže.

Jednotlivá dílčí témata jsou logicky propojena a mají potřebnou gradaci směřující k centrálním pojmům souvisejícím s tématem práce. Základní východiska jsou čerpána z domácí i zahraniční literatury s tím, že výraznou oporou jsou práce O. Mikšíka, jehož poznatková a metodologická východiska jsou vhodná a relevantní pro tematické zaměření a obsahové pojetí autora disertace. Cenné jsou hodnotící stanoviska autora k některým aspektům vymezení psychické zátěže i pokus o vlastní vymezení pojmu stres.

Poznámky a připomínky k této části práce:

1. Rozpracovanosti tématu by, podle mého názoru, prospělo podrobnější srovnání a hlubší analýza stěžejních kategorií (psychická zátěž, stres), jejichž vymezení či definování považuje autor oprávněně za značně nejednotné.
2. Převzatá kategorizace, například na str. 17 (Mikšík) nebo na str. 28 (Lazarus) i jinde, by vyžadovala v odkazu na použitý literární zdroj uvedení příslušných stránek, na nichž se převzaté členění nachází. U přímé citace Nakonečného na str. 23 je to už naprosto nezbytné.
3. K diskusi v rámci obhajoby navrhuji autorské vymezení pojetí stresu na str. 16, a to v souvislosti se závěrem tohoto vymezení („...jsou subjektivně hodnoceny **jako nepřijemné**“), v návaznosti na charakteristiku stresu o dva odstavce dále („...o **zátěž přetěžující**“).

Ve zbývajících třech kapitolách je prezentováno šetření, provedené na populaci vrcholových manažerů. Tyto části rigorózní práce obsahují formulování cíle práce a výzkumnou otázku, metodiku šetření, složení zkoumané populace, postup získávání dat, uvedení výsledků s komentářem, diskusi a závěr. Výzkumný projekt poměrně úzkého zaměření vycházející z jedné výzkumné otázky je založen na kombinaci kvalitativní a kvantitativní metodologie za účelem komparace či doplnění dosažených výsledků.

Autor těží jednak z precizně vedených a zpracovaných rozhovorů, jednak z dobrého náhledu na zkoumanou problematiku a znalost práce vrcholového managementu v dané oblasti. Systematickým a pečlivým zpracováním získaných údajů a zasvěcenou diskuzí se dobírá k cíli své práce – k převažujícím strategiím zvládnání stresu, které se vyskytují u zkoumaných manažerů. Velmi ilustrativní je srovnání skupiny sledovaných manažerů se standardizačním vzorkem.

Poznámky a připomínky k závěrečným kapitolám:

1. K diskusi v rámci obhajoby předkládám námět, týkající se sémantických obsahů pojmu „kompetence manažera“, v nichž se uvedená terminologie vyskytuje v odborné literatuře.

2. V popisu postupu vedení rozhovorů s manažery postrádám informaci, týkající se způsobu zaznamenávání odpovědí.
3. Vzorek 26 manažerů sice neumožňuje formulování obecnějších závěrů, avšak získání tohoto homogenního vzorku vrcholových manažerů zaslouží obdiv.
4. V empirické části práce lze najít podstatné informace o přípravě, použitých metodách a provedeném šetření apod., ovšem preferoval bych zařazení některých informací na poněkud jiném (z hlediska struktury zprávy o výzkumu) místě, i když lze porozumět záměrům autora. Jedná se například o velmi podrobnou charakteristiku dotazníku SVF, která by patřila spíše do části 3.2, vyjádření k výzkumné otázce, která se nachází až v závěru rigorózní práce. Také o samotném vyznění závěru je nožné mít jiné představy.
5. Práci by také prospělo výraznější zaměření autora na odborné časopisy, v nichž se nacházejí studie o podobných výzkumech provedených u manažerů. O užitečnosti takového srovnání svědčí odkazy na některá zjištění a porovnání s vlastními zjištěními, jak je to využito v diskusi.

Závěrem – autor práce zvládl zpracování obecné a teoretické části disertace s využitím domácí a zahraniční literatury. Připravil a realizoval výzkumný projekt zaměřený na vzorek vrcholových manažerů. Splnil stanovený cíl práce a vytvořil přehled strategií, preferovaných sledovanými manažery. Ocenit lze shrnutí získaných údajů a diskusi, v níž se projevuje potřebný náhled na činnost skupiny vrcholových manažerů i na prostředí v němž pracují. Práce je logicky členěna, pečlivě zpracována a je napsána čtivým odborným jazykem. Uvedené poznámky jsou určeny k diskusi, připomínky nedevalvují posuzovanou rigorózní práci.. Doporučuji, aby práce byla předložena k obhajobě.

V Praze dne 25.3.2013

Doc. PhDr. Milan Rymeš, CSc.